

Birgir Arge, yvirlækni á sjúkrahúsi í Svøríki:

-Smáu sjúkrahúsini varðveitast men við øðrum uppgávum

-Tað er avgjørt neyðugt við rationaliseringum í føroyska sjúkrahúsvirkinum, har tú fær troytt tilfeingið soleiðis, at tú kanst gera tær neyðugu iløgurnar fyri at kunna varðveita eitt høgt tænastustøði.

Hetta sigur Birgir Arge, fyrrverandi yvirlækni á Landssjúkrahúsinum og nú yvirlæknastjóri á sentralsjúkrahúsinum í Eskildstuna í Svøríki. Hann heldur, at okkurt virksemi eigur at vera á sjúkrahúsinum í Klaksvík og á Tvøroyri, men neyvan í tí formi tað er í dag.

Birgir Arge sigur eisini, at so stórar broytingar eru farnar fram og henda á sjúkrahúsokinum, at tað er avgerandi neyðugt at gera sær greitt, hvørjar uppgávur sjúkrahúsvirkið skal røkja og hvat tær skulu gerast. Tíðindablaðið Sosialurin hevur tosað við yvirlæknan.

Birgir Arge arbeiddir í dag sum yvirlækni á einum centralsjúkrahúsi í Eskildstuna í Svøríki, har teir hava eitt upptøkuvið 250.000 fólki. Hann hevur serútbúgving í internari medisn og hevur sergrein í gikt- og nýrasjúkum. Síðani 1987 hevur hann starvast sum klínikkstjóri ella stjórnyvirlækni, sum tað eisini verður rópt, á eini gikideild.

Birgir Arge vitjaði í Føroyum í summar og tá fingu vit eitt prát við hann um ymsar sjúkrahússpurningar. (Gjort skal verða vart við, at henda samrøðan er gjord, áðrenn ráðleggingarbólkurin fór undir at kanna føroyska sjúkrahúsvirkið, blaðm.)

Vit hava tosað við Birgir Arge um støðuna á sjúkrahúsokinum sum heild og hava eisini biðið hann siga sína hugsan um støðuna í Føroyum, nú hann hevur havt høvi til at eyðgleiða og meta um hana út frá royndum sínum her heima og burturi.

Svenska skipanin

er nógv øðrvísi Birgir Arge greiðir frá, at tann svenska sjúkrahússkipanin skilir seg nógv frá tí dansku. M.a. hevur hvør deild fínugjarliga ábyrgd av sínum virksemi. Klínikkstjórin hevur ábyrgdina av, at budgettið verður hildið og at tilfeingið (resursirnar) verður troytt optimalt. Hann hevur eisini ábyrgd av, at starvsfólkið hevur ella fær ta útúgving, sum er neyðug fyri, at tey kunnu røkja sínar skyldur.

Birgir Arge varð í fjór settur í starv sum yvirlækni í medisn á Landssjúkrahúsinum, har hann eisini skuldi arbeiða við gikt- og nýrasjúkum. Ætlanin var eisini at kanna, um dialysuviðgerð skuldi setast í gongd. Henda kom ikki, meðan Birgir var her. Nú hevur landsstýrið so avgjørt at seta slíka viðgerð í gongd í Føroyum. Birgir Arge gjørdi av at fara aftur til Svøríki m.a. orsakað av teimum mongu sparingunum.

Má kunna fáa læknar henda vegin

Hann visir á, at ætlanin var at koyra nógvar hjálparlæknar. Tað hevði havt við sær, at um fá ár hevði neyvan yvirlækni verið eftir á Landssjúkrahúsinum.

num.

Birgir Arge gjørdi undir hesum ótryggu viðurskiftum og mongu spariuppskotunum av at fara aftur til Svøríkis at arbeiða - spartiltøk, sum gera tað torført at arbeiða sum serlækni á Landssjúkrahúsinum og nøkta tann tørv, sum sjúklingarnir hava krav uppá.

-Skal tú hava fólki at koma henda vegin, so mást tú hava nakað at lokka við og tað er m.a. eitt arbeiðsumhvørvi, sum er dregur og kann javnmetast við tað aðrastaðni. Eisini hevur verið frammi at skerja lönirnar, og herul er at siga, at ein kann ikki rokna við, at fólki kemur til Føroya at arbeiða, um lønin verður lægri enn aðrastaðni í ríkinum.

-Men tá nógv onnur skulu niður í løn og læknar eru teir, sum tjena mest, er tað tá ikki rætt, at eisini teir fara niður í løn?

-Eg skilji væl, at fólki taka handa spurningin fram, men eg rokni við, at lækka læknalönirnar í Føroyum, áðrenn tær lækka aðrastaðni, so verður tað ringt at fáa fólki henda vegin at arbeiða.

Birgir Arge heldur ikki, at vit eiga at undirmeta henda spurningin.

-Her er talan um útboð og eftirspurning. Fær ein lækni hægri løn aðrastaðni, so kann ein rokna við, at hann heldur velur starv har. Vit skulu eisini rokna við, at fólki, sum hava útbúgvið seg til serlæknar, hava verið burtur frá Føroyum í eini 15 til

20 ár og hava oftani fest røtur í øðrum samfeløgum. Eru tá arbeiðsumstøðurnar í Føroyum verri enn uttandilanda og lønin lægri, tá er tað so ein individuellur spurningur, um fólki koma henda vegin.

Satsa upp á Landssjúkrahúsið

Um sama mundið sum Birgir Arge vitjaði í Føroyum í summar og Sosialurin tosaði við hann, komu fólki úr Danmark til Føroya fyri at kanna sjúkrahúsvirkið. Vit spurdu hann, nú hann hevur arbeitt bæði í útlandinum og í Føroyum, hvat hann heldur um eina slíka kanning.

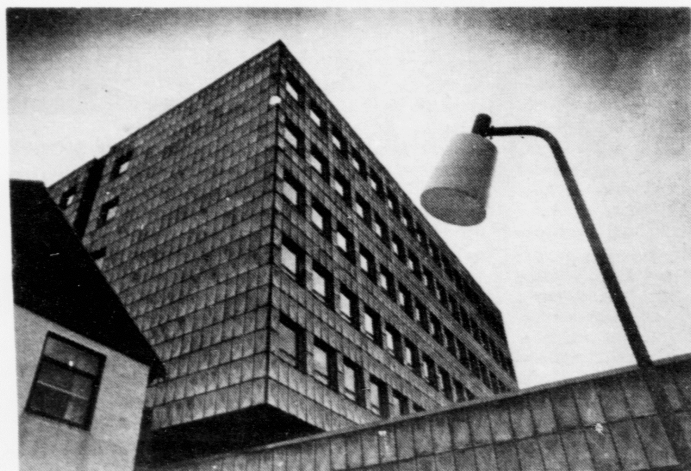
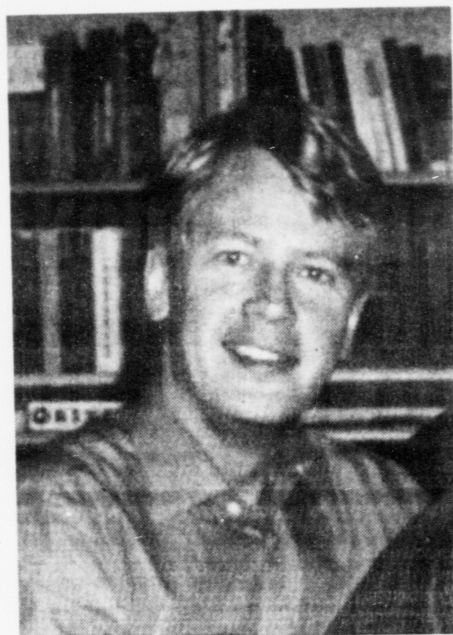
-Tað er gjørdar kanningar fyrr, har niðurstøðan hevur verið, at ein eigur í fyrsta umfari at satsa upp á Landssjúkrahúsið, og tað er tí eftir mínum tykki ivasamt, um henda kanningin fer at vísa nakað annað.

Vit spurdu eisini Birgir Arge, hvat hann heldur um arbeiðssetningin hjá bólkinum, har tað m.a. verður lagdur stórus dentur á, at tað framhaldandi skulu vera trý sjúkrahús í Føroyum!

-Vit hava havt trý sjúkrahús í Føroyum seinastu 40-50 árin. Eg vil siga, at tað hevur fyrr verið rímlegt at hava trý sjúkrahús í landinum, tí at samferðslan var ikki nóg væl útbúgd og á tí medisinska økinum vóru krøvini munandi lægri enn tey eru í dag.

Á Landssjúkrahúsinum

Birgir Arge, yvirlækni: -Vónandi fær Føroya fólki eitt sakligt og opið orðaskifti um framtíðina hjá sjúkrahúsvirkinum

Tað er avgerandi neyðugt at varðveita Landssjúkrahúsið við serdeildum og menna hesar heldur Birgir Arge

starvaðist ein maður í nógv ár, nevniliga Pauli Dahl sáli, og hann kundi tá einsamallur maður taka sær av einum stórum parti av sjúkum og sita og ansa eftir meira enn einari sergrein, og tað var nakað, sum ein kundi krevja tá í tíðini. Síðani er menningin farin fram við ógvuliga stórarri ferð, og hyggur ein eftir, hvussu hevur gingist hesi síðstu 15-20 árin, siggja vit, at á tí medisinsk-tekniska økinum kanst tú gera alt meira.

Nógv broytt

-Tú kann skifta út knø og mjadnar á sjúklingum, soleiðis at teir ikki hava fyri neyðini at sita í rullustóli. Vit siggja, at sjúklingar verða skurðviðgjørdir í eygunum fyri gráan stær. Fyrr lógu teir á sjúkrahúsi í kanska einar 3-4 vikur. Í dag eru sjúklingarnir inni í nakrar fáar dagar ella fara heim sama dag. Innan fyri hjartasjúkum verða fólki skurðviðgjørd í ein alt hægri aldur og fáa sostatt hækkað sín lívsqualitet og kunnu tí oftani fara aftur til arbeiðis.

Samtíðis eru vit eisini úti fyri tí, at livialdurin í tí framkomna partinum av heiminum hækkar. Tað verða alt fleiri eldri í samfelagnum, ið eisini koma at krevja ein alt størri part av tilfeinginum. Um somu tíð er samfelagið útbýgt, vegir og havnir eru útbýgdar, vit hava eisini sæð, at familjumynsturid